

วารสารปรัชญาปริทรรศน์

JOURNAL OF PHILOSOPHICAL VISION

ISSN: 1513-6620 (Print) × ISSN: 2773-9643 (Online)

<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/phiv/index>

Research Article

ความก้าวหน้าที่เปลี่ยนสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

Disruption That Will Transform Communication Arts in Chiang Mai Province

พิชชาญา เจียมกิจวัฒนา^{1*}, รัตนพงษ์ สอนสุภาพ²

Pitchaya Jeamkitwattana^{1*}, Rattaphong Sonsuphap²

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author*

1. พิชชาญา เจียมกิจวัฒนา

Pitchaya Jeamkitwattana

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

College of Social Innovation, Rangsit University, Thailand.

Email: teyapitchaya@gmail.com

2. ผศ.ดร.รัตนพงษ์ สอนสุภาพ

Asst. Prof.Dr.Rattaphong Sonsuphap

วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

College of Social Innovation, Rangsit University, Thailand.

Email: rattsonsuphap@gmail.com

คำสำคัญ:

เทคโนโลยี; สังคมออนไลน์; นิเทศศาสตร์; จังหวัดเชียงใหม่

Keywords:

Technology; Social Media; Communication Arts; Chiang Mai

Article history:

Received: 25/04/2023

Revised: 30/08/2024

Accepted: 26/09/2024

Available online: 01/12/2024

How to cite:

Jeamkitwattana, P.& Sonsuphap, R. (2024). Disruption That Will Transform Communication Arts in Chiang Mai Province. *Journal of Philosophical Vision*, 29 (2), 79-90.

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the emergence of disruptive technology that affected career security in the field of communication arts in Chiang Mai Province, 2) analyze the effects of disruptive technology on the change in career path for the field of communication arts in Chiang Mai Province, and 3) explore the adaptation to survive the effects on the change in career path for the field of communication arts in Chiang Mai Province. This qualitative research collected data from 15 informants in the following groups: 1) individuals with careers/positions involving organizational communication arts, 2) individuals who graduated from the Faculty of Communication Arts and students who were studying at the Faculty of Communication Arts, and 3) freelancers in the field of communication arts. The research instrument included in-depth interviews. The results revealed that 1) there was no effect at the organizational level, but entrepreneurs must develop their organizations to catch up with the trend; 2) there were severe effects at the institutional level in terms of curriculum, and 3) the primary effect at the individual level was the inability to catch up with the trend. Consequently, in the age of disruptive technology, it is recommended to “understand, adapt, and change”.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการก่อตัวของ Disruptive Technology ส่งผลต่อความมั่นคงในสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจาก Disruptive Technology ต่อการเปลี่ยนแปลงสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาการปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดจากผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ 1) กลุ่มประกอบอาชีพ/ตำแหน่ง ที่เกี่ยวข้องกับสายนิเทศศาสตร์ในระดับองค์กร 2) กลุ่มสถาบันที่จบจากคณะนิเทศศาสตร์และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ 3) กลุ่มประกอบอาชีพรับจ้างอิสระที่เกี่ยวข้องกับสายนิเทศศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้นรวม 15 คน เครื่องมือการวิจัยที่สำคัญคือ การสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับองค์กรไม่ได้เป็นผลกระทบ แต่ผู้ประกอบการจะต้องมีการพัฒนาองค์กร ตามทันกระแส 2) ระดับสถาบันการศึกษา เกิดผลกระทบอย่างหนัก ในด้านหลักสูตรการศึกษา 3) ระดับปัจเจกบุคคล ผลกระทบหลักคือการตามกระแสไม่ทัน สุดท้ายผลกระทบที่มาจาก Disruptive Technology สิ่งที่เราควรทำคือการ “เข้าใจ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลง”

1. บทนำ

เทคโนโลยีคือสิ่งสำคัญในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าประเทศไทยหรือต่างประเทศ เทคโนโลยีถือว่าเป็นสิ่งแรกที่มนุษย์จะนึกถึงเมื่อเกิดปัญหา ทำให้ประเทศไทยจึงต้องมีการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 ทำให้กลายเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิต จึงมีการกล่าวว่า “ การปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 ยุคที่มีคนรู้ว่าเราคิดอะไร ก่อนที่เราจะคิด ” ซึ่งต่างจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 1 ที่เป็นการปฏิวัติแรงงานคนและสัตว์มาเป็นเครื่องจักรไอน้ำ การปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 2 Mass Product ยุคที่มีการผลิตสินค้าที่คล้าย ๆ กันอยู่เป็นจำนวนมาก และ การปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 3 ยุคที่มีการกำเนิดคอมพิวเตอร์ที่ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาทางเทคโนโลยี จนทำให้เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 (Klaus, 2018)

จากการที่เทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ได้พบว่าเทคโนโลยีนั้นเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามแก่มนุษย์อย่างแท้จริง เทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหา และลดแรงงานมนุษย์ได้อย่างดี แต่กลับกัน เทคโนโลยีก็ยังเข้ามาทำให้เกิดผลกระทบกับมนุษย์ หากมนุษย์ไม่สามารถปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงได้ทัน ก็อาจจะทำให้ขาดโอกาสหลาย ๆ อย่างได้ จึงทำให้เกิดคำว่า “ Disruptive Technology ” ขึ้น ซึ่งหมายถึงเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เข้ามาทำให้เกิดการกระทบต่อการทำงาน หรือการใช้ชีวิต เนื่องจากเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เข้ามา Disrupt บางสิ่งบางอย่างจากเดิมให้เปลี่ยนไป และมนุษย์จะต้องปรับตัวในด้านการศึกษา การทำงาน และการใช้ชีวิต เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อเอาตัวรอด (Klaus Schwab, 2018)

การก่อตัวของ Disruptive Technology กลุ่มที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากคือสาย “ นิเทศศาสตร์ ” ทั้งในระดับองค์กร สถาบันการศึกษา และกลุ่มบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ที่เทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นปัจจัยสำคัญของมนุษย์ และเกิดการพัฒนาย่างไม่หยุดนิ่ง จนทำให้การศึกษา และการทำงานทางด้านนิเทศศาสตร์ได้รับ

ความนิยมเป็นอย่างมากในอดีต ปัจจุบัน Social media กลายเป็นสิ่งสำคัญอันดับต้น ๆ จึงนับได้ว่าเป็นปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์ ยิ่งไปกว่านั้นคนไทยยังถูกจัดอันดับว่าเป็นประเทศที่เสพติด Social media ติด 1 ในท๊อป 10 ทั่วโลก แต่กลับกันความมั่นคงในอาชีพสายนิเทศศาสตร์กลับลดน้อยลง สวนทางกับความนิยมในการใช้ Social media เนื่องจากปัจจุบัน เทคโนโลยีเทคโนโลยีสารสนเทศได้ถูกพัฒนาจนมีประสิทธิภาพในการทำงานเทียบเท่ากับมนุษย์ ทำให้องค์กร สถาบันการศึกษา และกลุ่มบุคคลทั่วไป ต้องเร่งปรับตัวเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น

คำถามสำคัญ คือ Disruptive Technology จึงกลายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยเร่งที่ส่งผลกระทบต่อสายงานนิเทศศาสตร์โดยตรง ดังนั้นงานวิจัยนี้ จึงต้องการค้นหาคำตอบ โดยเริ่มจากการก่อตัวและผลกระทบจาก Disruptive Technology ในสถานการณ์ปัจจุบันอย่างไรในภาพรวม หลังจากนั้นผู้วิจัยจะเสนอในแง่มุมมองพื้นที่โดยศึกษากรณีจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้ภาวะ Disruptive Technology ส่งผลต่อความมั่นคงในสายอาชีพนิเทศศาสตร์อย่างไร องค์กรและสถาบันการศึกษา มีการปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดจากการเปลี่ยนแปลงนั้นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการก่อตัวของ Disruptive Technology ส่งผลต่อความมั่นคงในสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

2.2 เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจาก Disruptive Technology ต่อการเปลี่ยนแปลงสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

2.3 เพื่อศึกษาการปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดจากผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความก้าวหน้าที่เปลี่ยนสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับสื่อใหม่ , ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม , ทฤษฎีการเปลี่ยนผ่าน และทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้หลักเหตุผลในการเลือกคือ กลุ่มประชากรตัวอย่างจะต้องเป็นบุคคลที่ประกอบอาชีพ หรือศึกษาในสายนิเทศศาสตร์ โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1) กลุ่มประกอบอาชีพ/ตำแหน่ง ที่เกี่ยวข้องกับสายนิเทศศาสตร์ในระดับองค์กร 2) กลุ่มสถาบันจิตที่จบจากคณะนิเทศศาสตร์และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะนิเทศศาสตร์ 3) กลุ่มประกอบอาชีพรับจ้างอิสระ ที่เกี่ยวข้องกับสายนิเทศศาสตร์ ผลิตภัณฑ์ โดยทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้นรวม 15 คน

สำหรับความก้าวหน้าที่เปลี่ยนสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้แบ่งแบบสัมภาษณ์เป็น 4 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) การก่อตัวของ Disruptive Technology ส่งผลต่อความมั่นคงในสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ 3) ผลกระทบจาก Disruptive Technology ต่อการเปลี่ยนแปลงสายอาชีพ และ 4) การปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดจากผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ก. เอกสารขั้นต้น (Primary Data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรง ทั้งในด้านการก่อตัว , ด้านผลกระทบ และด้านการปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดจากผลกระทบที่เกิดจาก Disruptive Technology และ ข. เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ก่อนแล้ว นำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide)

ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยดำเนินการเป็นลำดับโดย 1) จัดแฟ้ม แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ของข้อมูล 2) นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทป และการบันทึกภาคสนามมาอ่านหลาย ๆ ครั้งโดยละเอียด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ พิจารณาประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าที่เปลี่ยนสายอาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ 3) นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่มเดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้งกลุ่มใหญ่ (Themes) และกลุ่มย่อย (Sub - Theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ อันเป็นการสร้างหัวข้อสรุปในรูปข้อความทางภาษา (Textual Primary Data) ที่และนำข้อมูลดังกล่าวมาจำแนกออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตามหน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์ (Analysis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นโน้ตค้นหรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญ ทั้งที่ปรากฏชัดแจ้ง และแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้น แล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันมาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นธรรมมากขึ้น และสุดท้าย 4) ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มีให้นำทฤษฎีไปควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า Disruptive Technology ที่มาจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วนั้น ในด้านการก่อตัวของ Disruptive Technology ที่ส่งผลต่อความมั่นคงในสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในจังหวัด เชียงใหม่ พบว่าส่วนมากบุคลากรในองค์กรมักมองว่า การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นั้น ไม่ได้เป็นผลกระทบต่องค์กรแต่อย่างใด แต่กลับเป็นประโยชน์ต่องค์กรมากกว่า เนื่องจากการทำงานบางอย่าง ผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยีแทนแรงงานมนุษย์ได้ สามารถลดจำนวนบุคลากรลง และเทคโนโลยียังมีความแม่นยำมากกว่า อีกทั้งยังทำให้การทำงานมีต้นทุนที่ต่ำ ลงด้วย ตามแนวคิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี อย่างพลิกผัน ที่กล่าวว่า การที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีคุณภาพมากกว่าหรือเทียบเท่าเทคโนโลยีเดิมที่เคยมี แต่ด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า ทำให้สามารถออกสู่ตลาดด้วยราคาที่ถูกลง ทำให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้ง่าย ผู้ผลิตจึงต้องพัฒนาองค์กรในด้านเทคโนโลยี เพื่อเอาตัวรอดในอุตสาหกรรมนี้

แต่จุดที่สำคัญที่สุดคือผู้ประกอบการจะต้องมีการพัฒนาองค์กร และทันกระแส กับการเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยีเสมอ The theory of disruptive innovation Christensen and Raynor (2549, น.21) ในการปรับตัวที่ดีที่สุดขององค์กรคือการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในองค์กรให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ลดขั้นตอนในสิ่งที่ไม่จำเป็นลง เพื่อให้บุคลากรในองค์กรได้ใช้เวลาในการพัฒนาองค์กรได้อย่างเต็มที่ ไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของ เทคโนโลยี และมากไปกว่านั้นจากการศึกษาพบว่าลักษณะขององค์กรที่จะสามารถอยู่รอดได้ในยุค Disruptive Technology ได้นั้น นอกจากจะเป็นองค์กรที่มีการปรับตัวตามเทคโนโลยีแล้ว การมีวิสัยทัศน์ที่ดี และมีนโยบายที่สามารถรักษามูลค่าบุคลากรที่ดีไว้จึงเป็นสิ่งที่สำคัญ และคนส่วนใหญ่มักจะร่วมงานกับองค์กรที่มีการพัฒนาทั้งด้านเทคโนโลยี และพัฒนาทางด้านความคิด และไม่ล่าหลัง แต่อีกมุมหนึ่งองค์กรก็ต้องการบุคลากรที่มีความสามารถหลากหลาย เรียนรู้ และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ตามความสามารถที่ตลาดแรงงานต้องการ การเกิด Disruptive Technology จึงสามารถทำให้อาชีพสายนิเทศศาสตร์ มีความมั่นคงน้อยลงจากเดิม จนทำให้ผู้ประกอบการอาชีพสายนิเทศศาสตร์ต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงทางอาชีพในยุค Disruptive Technology และมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงวัย (Super, 2496: 12-20)

ความมั่นคงทางอาชีพสายนิเทศศาสตร์ จะมั่นคงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสายงานที่ทำ หากเป็นด้านการคิดไอเดีย หรือการติดต่อ อาจจะสามารถเรียนรู้ได้ตาม internet และไม่จำเป็นต้องศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงเกิดคำถามที่ว่ายังจำเป็นต้องมีคณะนิเทศศาสตร์อยู่หรือไม่ ? กลุ่มตัวอย่างจึงชี้ว่า แต่หากเป็นสายงานที่มีความเฉพาะทาง เช่นงานทางด้านการตลาด การเขียนข่าว หรือแม้แต่งานด้านวิชาการ ที่ต้องมาจากประสบการณ์ของผู้สอบวกกับความรู้ทางด้านเทคโนโลยี

เหตุนี้ทำให้สถาบันการศึกษาในสายนิเทศศาสตร์เกิดผลกระทบอย่างหนัก จากการที่โลกกำลังเข้าสู่ยุค Disruptive Technology อันดับแรกคือหลักสูตรการศึกษา ที่อาจไม่ถูกปรับเปลี่ยนไปตามทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี อาจารย์ต้องมีการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับนักศึกษา และในปัจจุบันปัญหาหลักคือนักศึกษาไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี หรือปัจจัยทางการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม เนื่องจากการตามทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั้น มักต้องมีค่าใช้จ่ายในด้านเทคโนโลยีที่มีราคาสูงเกินไปสำหรับบางคน ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่ นักศึกษาใน

สายนิเทศศาสตร์ มักจะเป็นกลุ่มตามสมัย (Late Majority) ที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่เข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีก็ต่อเมื่อนวัตกรรมนั้น ๆ ได้รับการยอมรับในกลุ่มใหญ่ และมีกำลังทรัพย์ในการซื้อ แต่ก็มีอีกกลุ่มที่ถือว่าเป็นกลุ่มสุดปลายสมัย (Laggards) ที่จะเป็นกลุ่มสุดท้ายที่จะเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยี เนื่องจากหลายปัจจัย เช่น ราคาที่สูงเกินไป ตามทฤษฎีการแพร่กระจายของนวัตกรรม Everett Roger (1962) โดยการปรับตัวของสถาบันการศึกษา สายนิเทศศาสตร์ ที่ดีที่สุดคือการปรับหลักสูตรให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีหลักสูตรย่อยเพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และมุ่งเน้นพัฒนาในด้านเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ และนักศึกษาสามารถนำเอาความรู้ที่ได้ ไปปรับใช้ในอนาคต และพัฒนาศักยภาพเพื่อให้ตนเองเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานได้ และในแง่ผลกระทบในระดับปัจเจกบุคคล พบว่าผลกระทบหลักคือการตามกระแสไม่ทัน ทำให้บุคคลในสายอาชีพนี้ต้องมีการปรับตัวอย่างหนัก เพื่อต้องตามให้ทัน และสร้างผลงานออกมาได้ทันทั่วทั้ง และเป็นที่น่าดึงดูดใจ โดยกลุ่มนี้จะต้องอยู่ในกลุ่มล้ำสมัย (Pioneer หรือ Innovators) ที่ต้องเป็นกลุ่มที่มีการใช้นวัตกรรมใหม่ ยอมรับ และพร้อมจะเรียนรู้ มีความสนใจเกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยี

สุดท้ายไม่ว่าจะเป็นในแง่ขององค์กร สถาบัน หรือปัจเจกบุคคลที่กำลังประสบปัญหา และเจอผลกระทบที่มาจาก Disruptive Technology สิ่งที่เราควรทำคือการ “เข้าใจ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลง” โดยการเข้าใจในเทคโนโลยี และปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลง ให้เหมาะสมกับอาชีพสายนิเทศศาสตร์ และไม่ตกเป็นเหยื่อในยุค Disruptive Technology

- 1) ด้านการก่อตัวของ Disruptive Technology ส่งผลต่อความมั่นคงในสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่
- 2) ด้านผลกระทบจาก Disruptive Technology ต่อการเปลี่ยนแปลงสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่
- 3) ด้านการปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดจากผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ด้านการก่อตัวของ Disruptive Technology ส่งผลต่อความมั่นคงในสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

จากข้อมูลด้านความมั่นคงที่ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์ พบว่าระดับองค์กร บุคลากรในองค์กรส่วนใหญ่นั้นมองว่าสายงานนิเทศศาสตร์ในยุค Disruptive Technology ไม่มั่นคงเท่าที่ควรเนื่องจากการที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งที่มีผลประโยชน์ต่อองค์กร มากกว่าผลกระทบ หากองค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้ถูกต้อง แม้เทคโนโลยีจะมีราคาที่สูง แต่เรื่องคุณภาพในงานบางอย่าง ก็รับประกันได้ว่ามีความแม่นยำมากกว่าการทำงานของมนุษย์ ข้อจำกัดในการทำงานของมนุษย์จะมีมากขึ้น มนุษย์ทำงานด้านการคิดไอเดีย งานที่สามารถนำประสบการณ์มาใช้ได้ เนื่องจากงานพวกนี้ เทคโนโลยีไม่สามารถที่จะมาทดแทนมนุษย์ได้

ระดับสถาบัน กลุ่มตัวอย่างกลับมองความมั่นคงทางสายอาชีพนี้แตกต่างกัน โดยมีทั้งความมั่นคง , มั่นคงน้อย และไม่มั่นคง โดยผู้ที่มองว่าสายอาชีพนี้เทคโนโลยีในยุคนั้น Disruptive Technology ที่มีความมั่นคงเนื่องจากมองว่าเทคโนโลยีเป็นตัวช่วยที่จะทำให้นักมนุษยทำงาน และทำการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าและมองว่าแม้บางสายอาชีพที่มีการทำงานเป็นระบบ เทคโนโลยีจะสามารถแทนที่มนุษย์ได้จริง แต่สายอาชีพนี้เทคโนโลยีที่เป็นสายงานที่ต้องใช้ไอเดีย ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ของมนุษย์เพื่อออกมาถ่ายทอดให้แก่มนุษย์ด้วยกันนั้น ยากที่จะให้เทคโนโลยีมาทำงานแทนที่ตรงนี้ได้ ในส่วนผู้ที่มองว่าสายอาชีพนี้มีความมั่นคงน้อยลงนั้น ให้เหตุผลว่า การที่เกิด Disruptive Technology นั้น เทคโนโลยีไม่ได้เป็นสิ่งที่จะทำให้ความมั่นคงของผู้ที่เรียนจบสายนี้เทคโนโลยี และจะทำงานนี้เทคโนโลยีนั้น มีความมั่นคงน้อยลง แต่เทคโนโลยีจะทำให้ผู้ที่ไม่ได้เรียนสายนี้มาโดยตรง สามารถเรียนรู้การทำงานจาก internet และเข้ามาทำลายความมั่นคงของผู้ที่เรียนจบสายนี้มาโดยตรง สอดคล้องกับพิชญ์สินี มะโน (Mano, 2019) ที่กล่าวว่า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา เนื่องจากเทคโนโลยีสามารถทำให้นักมนุษย์เรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ ผ่านการสืบค้น ถือว่าเป็นการเรียนรู้แบบไร้พรมแดน ไม่มีข้อจำกัด อายุ เพศ สถานที่ และเวลา จึงทำให้การเรียนรู้ในห้องเรียนอาจจะไม่จำเป็นเท่าเดิม

และกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มที่มองว่าสายอาชีพนี้ไม่มีความมั่นคง เนื่องจากเดิมมองว่าสายงานนี้เทคโนโลยีไม่มั่นคงอยู่แล้ว เนื่องจากเป็นสายงานที่ต้องตามทันกระแส ใช้ความคิด และไอเดียใหม่ ๆ อยู่เสมอ เลยมองว่ากลุ่มคนที่เป็นวัยรุ่นอายุ 23-30 ปี จะมีความได้เปรียบมากกว่ากลุ่มคนวัย 31 ปีขึ้นไป เนื่องจากการตามทันกระแส และความสดใหม่ทางไอเดียตามช่วงวัยนั้น ๆ การที่เกิด Disruptive Technology จึงทำให้เกิดผลกระทบกับความมั่นคงทางอาชีพที่น้อยอยู่แล้ว ให้น้อยลงไปอีก

ระดับปัจเจก กลุ่มคนส่วนใหญ่จะมองว่าการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ไม่ได้เป็นผลกระทบต่อคนกลุ่มนี้มากมาย เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้จะมีอาชีพรับจ้างอิสระ และเป็นกลุ่มที่ต้องตามทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอยู่แล้ว จัดว่าอยู่กลุ่มทันสมัย (Early Majority) ในทฤษฎีการแพร่กระจายของนวัตกรรม ที่เป็นกลุ่มที่มีการเปิดใจ และยอมรับในการเข้าถึงนวัตกรรม แต่จะทดลองใช้ก็ต่อเมื่อรู้สึกปลอดภัย เนื่องจากมีคนลองใช้มาก่อนแล้ว กลุ่มนี้จะใช้ก็ต่อเมื่อเห็นว่านวัตกรรมนั้นปลอดภัย มีประโยชน์ และสามารถทำให้ชีวิตของเขานั้นดีขึ้นจริง Everette Roger (1962) กลุ่มนี้จึงมองว่าการที่เทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นผลดีต่อพวกเขามากกว่าผลกระทบ เพราะเทคโนโลยีจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้พวกเขาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และถูกใจลูกค้ามากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของคงกระพัน อินทรแจ้ง ที่กล่าวว่า (Intarachaeng, 2019) ภาคเอกชนควรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ามาใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรของตน และเพิ่มความรู้ความสามารถของคนในองค์กร ภาครัฐควรมีการปรับเปลี่ยนระเบียบ กฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสนับสนุนบุคลากรรุ่นใหม่ให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนานโยบายของประเทศเนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่เข้าใจ Technology และมีการปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ภาคการศึกษาควรมีการทบทวนและพัฒนาหลักสูตรการเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานมีการปรับตัวในยุค Disruptive Technology และผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของเอกชน และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือประชาชนทุกคนต้องมีการปรับ Mindset ทั้งบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กรให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจากการสรุปผลในด้านความมั่นคงทางอาชีพในสายงาน

นิเทศศาสตร์ระดับองค์กร สถาบัน และปัจเจก ในยุค Disruptive Technology พบว่าการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนั้น หากมนุษย์สามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ให้เหมาะสมกับอาชีพของตน และสามารถใช้อย่างถูกต้อง

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีก็ไม่ถือว่าเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงในสายอาชีพนี้ได้ กลับกันหากมนุษย์เองไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ยุค Disruptive Technology ก็จะกลายเป็นสิ่งที่ทำลายความมั่นคงในสายงานนิเทศศาสตร์ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นระดับองค์กร สถาบัน และปัจเจก

5.2 ด้านผลกระทบจาก Disruptive Technology ต่อการเปลี่ยนแปลงสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

ในด้านของผลกระทบในส่วนขององค์กร ที่มาจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้ศึกษาได้ทำการสัมภาษณ์ พบว่าองค์กรส่วนใหญ่มองว่า ทางองค์กรได้รับผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีมากกว่าผลกระทบ แต่ปัญหาที่เจอหลังจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว นั้น คือการที่ คนในองค์กรตามไม่ทันเทคโนโลยี และไม่สามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ นอกจากนี้ การที่องค์กรต้องนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในองค์กร มักมาคู่กับการลงทุนที่มีราคาสูง แต่เมื่อลงทุนไปแล้ว องค์กรสามารถลดจำนวนคนในองค์กรลงได้ จึงถือว่าคุ้มค่าแก่การลงทุน และถือว่าเป็นประโยชน์ต่อองค์กร แต่ส่งผลกระทบให้แก่บุคลากรที่อยู่ในองค์กรมากกว่า ตามแนวคิด นวัตกรรมก่อกรวน (Disruptive Innovation) ที่กล่าวว่า ผู้ประกอบการไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ แม้แต่นวัตกรรมนั้น จะก่อกรวนคนในองค์กรก็ตาม Christensen and Raynor (2546: 69)

ในด้านของผลกระทบในส่วนของสถาบันการศึกษา ผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนที่สุดต่อสถาบันการศึกษา ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว คือ หลักสูตรการศึกษาตามไม่ทันเทคโนโลยี เนื่องจากปกติแล้วหลักสูตรการศึกษาในแต่ละสถาบัน จะมีระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนหลักสูตรตามระยะเวลาที่กำหนด ไม่ว่าจะเป็น 3 ปี หรือ 4 ปี แต่การเกิด Disruptive Technology เป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้หลักสูตรการศึกษาไม่สามารถเปลี่ยนได้ตามระยะที่กำหนด หลักสูตรการศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้ใกล้เคียงต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันให้ได้มากที่สุด หากไม่มีการเปลี่ยนแปลง ปัญหาที่ผู้เรียนต้องเจอคือ “สิ่งที่เรียนไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตการทำงานได้” เหตุนี้หลักสูตรการศึกษา และอาจารย์ผู้สอนจึงต้องพยายามเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนไปพร้อม ๆ กับเทคโนโลยี อาจารย์และนักศึกษาเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อที่สถาบันการศึกษา จะสามารถเอาตัวรอดในยุค Disruptive Technology ได้ สอดคล้องกับหนึ่งหทัย ขอมผลกลาง (Khopphonklang, 2002) ที่กล่าวว่า หลักสูตรในอนาคตควรจะมีการคัดเลือกนักศึกษาตามความสมัครใจและควรปรับทิศทางในเข้ากับความต้องการทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เป็นแบบที่นักศึกษาต้องการมากที่สุด คือการศึกษาจากการปฏิบัติจริง จากสถานประกอบการด้านสื่อมวลชนจริง ๆ และทุกวิชาในหลักสูตรควรเป็นวิชาที่สามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริง ไม่เพียงแค่นั้น ทฤษฎีเพียงเท่านั้น

ในด้านของผลกระทบในส่วนของปัจเจก กลุ่มตัวอย่างมองว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี นั้น มีทั้งผลประโยชน์ และผลกระทบ ในแง่ของผลประโยชน์ ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี จะช่วยส่งเสริมในด้านของการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เปิดโอกาสในการทำงานในสาย

อาชีพวิทยาศาสตร์ได้มากขึ้น แต่ผลกระทบของมันคือการที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงเร็วจนจับจุดไม่ได้ ทำให้มนุษย์ต้องมีการเตรียมตัว ปรับตัว และมีกำลังทรัพย์มากพอ เพื่อที่จะตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีให้ทัน

5.3 ด้านการปรับตัวเพื่อเอาตัวรอดจากผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่

แนวทางการปรับตัวขององค์กร เพื่อเป็นองค์กรที่จะเอาตัวรอดในยุค Disruptive Technology

1) ใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าและเหมาะสมกับงาน

การที่องค์กรสามารถดึงเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้กับงานในองค์กรนั้น สามารถทำให้องค์กรสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้มากกว่าเดิม และการที่มีเทคโนโลยี ยังสามารถลดขั้นตอนในการทำงานลงเพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีโอกาสในการสร้างผลงานให้แก่องค์กรได้มากขึ้นกว่าเดิม ในเวลาเท่าเดิม

2) องค์กรที่ไม่ล้าหลังทางการทำงานในด้านเทคโนโลยี และความคิดของบุคลากรในองค์กร

องค์กรที่มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี และทางด้านความคิด จะเป็นองค์กรที่สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ดีที่สุด เนื่องจากหากในองค์กร มีการปรับตัวไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีบุคลากรที่เปิดใจยอมรับต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ องค์กรจะสามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง

3) มีสวัสดิการที่ดี และมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาในองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานในองค์กร

การมีสวัสดิการที่ดี ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคลากรในองค์กรควรจะได้รับ รวมไปถึงการที่องค์กรนำเทคโนโลยีเข้ามาในองค์กรเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่พนักงานในองค์กรนั้น จะเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถช่วยให้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพ อยู่ทำงานร่วมกับองค์กรไปได้นาน

แนวทางการปรับตัวของสถาบันการศึกษา ในยุค Disruptive Technology

4) พัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอยู่เสมอ

ปัญหาของสถาบันการศึกษาสายนิเทศศาสตร์ ปัญหาหลักที่เกิดขึ้นหลังจากเข้าสู่ยุค Disruptive Technology นั้น คือการที่สถาบันการศึกษา ไม่สามารถพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้ จึงเกิดปัญหากับผู้เรียน การปรับตัวที่ดีที่สุดของสถาบันการศึกษา คือการที่หลักสูตรต้องมีการมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอด อาจจะเป็นการปรับเปลี่ยนตามรายวิชาย่อย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเท่าทันเทคโนโลยีได้เช่นกัน

5) นำเทคโนโลยีให้เข้ามาอยู่ในการศึกษาให้ได้มากที่สุด

การนำเทคโนโลยีให้เข้ามาอยู่ในการศึกษานั้น เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อการศึกษาในสายนิเทศศาสตร์ เนื่องจากการที่ผู้เรียนได้ลองใช้เทคโนโลยีตั้งแต่ในระดับการศึกษา จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยี และสามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนได้จริงในอนาคต

6) ผลักดันให้นักศึกษามีสิทธิเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่างเท่าเทียมกัน

การเข้าถึงเทคโนโลยีอาจจะเป็นสิ่งที่ง่าย และอยู่รอบตัวของกลุ่มคนที่มีกำลังทรัพย์ แต่กลับกัน กลุ่มคนที่ไม่ม่มีกำลังทรัพย์มากพอ อาจจะไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้มากเท่าที่ควร และอาจจะเป็นสิ่งที่ทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การผลักดันให้นักศึกษามีสิทธิเข้าถึงเทคโนโลยีได้อย่าง

เท่าเทียมกัน จึงเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ที่จะทำให้ทั้งสถาบันการศึกษา และผู้เรียนสายนิเทศศาสตร์ สามารถเอาตัวรอดในยุค Disruptive Technology ได้

7) อาจารย์ต้องมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว นั้น นอกจากที่สถาบันต้องมีการปรับตัวทั้งด้านหลักสูตร การนำเทคโนโลยีเข้ามาในการศึกษา และนักศึกษาที่ต้องเรียนรู้ สิ่งหนึ่งที่สำคัญคืออาจารย์ต้องมีการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่นกัน เนื่องจากอาจารย์เป็นกลุ่มคนที่ต้องให้ความรู้แก่ผู้เรียน หากอาจารย์ยังมีการสอนในรูปแบบเดิม เนื้อหาเดิม ๆ และไม่มีความรู้ในด้านเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และผู้เรียนจะไม่สามารถที่จะนำความรู้ในการเรียน ไปใช้ในอนาคตได้อย่างแน่นอน

แนวทางการปรับตัวปัจเจกบุคคลที่ทำงานในสายนิเทศศาสตร์ และแนวทางการปรับตัวของผู้ที่ต้องการทำงานสายนิเทศศาสตร์ ในยุค Disruptive Technology

1) พัฒนาความสามารถให้ตรงกับความต้องการของตลาดอยู่เสมอ

การปรับตัวในยุค Disruptive Technology มีวิธีมากมายในการปรับตัว แต่สิ่งที่จะทำให้ต้องการทำงานสายนิเทศศาสตร์สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างตรงจุดที่สุด คือการพัฒนาความสามารถให้ตรงกับความต้องการของตลาดอยู่เสมอ หากว่าตลาดต้องการบุคลากรแบบไหน มีความสามารถในด้านไหน จะทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว และไม่เสียเวลา

2) ตื่นตัว และเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีในยุคนี้มีอยู่ทุกวัน การตื่นตัวและเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะบุคคลที่ตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จะได้เปรียบกลุ่มคนที่ช้า และไม่สามารถเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีได้

3) ทำให้ตนเองรู้จักเทคโนโลยีให้มากที่สุด

การทำให้ตนเองรู้จักเทคโนโลยีให้มากที่สุด รู้ถึงวิธีใช้งานที่ถูกต้อง จะทำให้เรามีพื้นฐานในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดี และสามารถใช้เทคโนโลยีได้ทุกรูปแบบ และหากเราสามารถใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างถูกต้อง เทคโนโลยีก็จะสร้างผลประโยชน์ให้แก่มนุษย์ มากกว่าสร้างผลกระทบ

4) เป็นตัวของตัวเอง และปรับตัวตามความสามารถของตนเอง

การปรับตัวมีมากมาย หลายรูปแบบ แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล แต่สิ่งที่ควรจะทำคือการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ตามความสามารถของตนเอง เพราะสิ่งนี้จะทำให้เราสามารถชูความสามารถของตนเองออกมา และโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ที่ต้องการทำงานในอุตสาหกรรมเดียวกันได้

5) ใส่ใจข้อมูลที่ถูกต้อง ตามหลักจรรยาบรรณ

นักนิเทศศาสตร์ที่ดี นอกจากจะต้องตามทันเทคโนโลยีแล้ว การใส่ใจข้อมูลที่ถูกต้อง ตามหลักจรรยาบรรณ ก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรขาด เพราะในปัจจุบัน ที่ทุกคนสามารถเป็นสื่อได้ ก็ทำให้เห็นว่าจริง แต่กลับกับทุกคนไม่ได้เป็นสิ่งที่ดี และมีจรรยาบรรณของการเป็นสื่อ นักนิเทศศาสตร์จึงต้องมีคุณสมบัตินี้ เพื่อให้ผู้ที่รับสารจากสื่อ นั้น ได้รับสารที่ถูกต้องมากที่สุด

6) อัปเดตข่าวสารทางเทคโนโลยี และตามกระแส

การอัปเดตข่าวสารทางเทคโนโลยี และตามกระแส จะทำให้ผู้ที่ทำงานสายนิเทศศาสตร์ สามารถตามทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเอาตัวรอดในยุค Disruptive Technology ได้ เพราะการทำงานสายนี้ ทั้งในด้านการใช้ไอเดีย หรือการส่งต่อข้อมูล กระแสในช่วงเวลานั้น ๆ เป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด และจะสามารถดึงดูดให้ผู้รับสารสนใจในข้อมูลและผลงานได้

6. สรุป

เทคโนโลยีเป็นทั้งโอกาสและภัยคุกคามแก่มนุษย์ จึงทำให้เกิดคำว่า “ Disruptive Technology ” โดย การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นั้น เป็นประโยชน์ต่อองค์กรมากกว่าผลกระทบ เนื่องจากการทำงานบางอย่าง ผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยีแทนแรงงานมนุษย์ได้ องค์กรจึงควรใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าและเหมาะสมกับงาน แต่ในด้านความมั่นคงทางอาชีพสายนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ จะมั่นคงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับสายงานที่ทำ อาจจะสามารถเรียนรู้ได้ตาม internet และไม่จำเป็นต้องศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่หากเป็นสายงานที่มีความเฉพาะทาง ควรจะเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้สอน บวกกับความรู้ทางด้านเทคโนโลยี แต่ปัญหาที่ผู้เรียนต้องเจอคือ “สิ่งที่เรียนไม่สามารถนำมาใช้ในชีวิตการทำงานได้” จึงควรมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้เท่าทัน นำเทคโนโลยีให้เข้ามาอยู่ในการศึกษาให้ได้มากที่สุด และในระดับปัจเจก “ Disruptive Technology ไม่ได้เป็นผลกระทบต่อคนกลุ่มนี้มากมาย เนื่องจากกลุ่มคนเหล่านี้จะมีอาชีพรับจ้างอิสระ ต้องตามทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอยู่แล้ว เพียงต้องพัฒนาความสามารถให้ตรงกับความต้องการของตลาดอยู่เสมอ พัฒนาตนเองได้อย่างตรงจุดที่สุด เพื่อเอาตัวรอดในยุค Disruptive Technology ไปได้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัยในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร องค์กรควรมีการพัฒนาทั้งโครงสร้างองค์กร เทคโนโลยีภายในองค์กร และการพัฒนาความสามารถของบุคลากรในองค์กร เพื่อให้มีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การมีสวัสดิการที่ดี และมีนโยบาย ที่สามารถรักษาบุคลากรที่ดีไว้จึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากคนส่วนใหญ่มักจะอยากจะร่วมงานกับองค์กรที่มีการพัฒนาทั้งด้านเทคโนโลยี และพัฒนาทางด้านความคิด และไม่ล่าหลัง

2) จากผลการวิจัยในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจเจกบุคคล ปัจเจกบุคคลต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ เนื่องจากคนส่วนใหญ่มองว่าความมั่นคงของสายงานนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถ และการพัฒนาของแต่ละบุคคล ปัจเจกบุคคลควรพัฒนาในด้านความสามารถของการใช้เทคโนโลยี การตามทันกระแสที่เปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มให้อาชีพนิเทศศาสตร์ในจังหวัดเชียงใหม่มีความมั่นคงขึ้น

3) จากผลการวิจัยในด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสถาบันการศึกษา สถาบันการศึกษาในสายนิเทศศาสตร์ควรมีการพัฒนาหลักสูตรตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มิใช่ตามวันเวลาที่กำหนดในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่เสมอ การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้บุคลากร ได้เรียนรู้เหมือนกับการทำงานจริง ที่ต้องมีการปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีเสมอ จะทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

7.2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งต่อไป

1) งานวิจัยนี้ได้มีการศึกษาในสายงานนิเทศศาสตร์ ในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น แต่สายงานนิเทศศาสตร์เป็นสายอาชีพที่สามารถประกอบอาชีพได้ทุกพื้นที่ และไม่ว่าจะพื้นที่ใดก็ได้ก็ได้รับผลกระทบจากการเกิด Disruptive Technology เช่นกัน จึงควรทำการวิจัยศึกษาความก้าวหน้าที่จะเปลี่ยนสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในพื้นที่อื่นเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ศึกษาความก้าวหน้าที่จะเปลี่ยนสายงานด้านนิเทศศาสตร์ในกรุงเทพมหานคร ฯ

8. เอกสารอ้างอิง

ชุตินันต์ เกิดวิบูลย์เวช. (2558). นวัตกรรมสื่อดิจิทัลใหม่สำหรับนิเทศศาสตร์. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ*, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ดร.คงกระพัน อินทรแจ้ง. (2562). การเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมพื้นฐานและโครงสร้างพื้นฐานของโครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก จากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรง. *วารสารวิชาการด้านความมั่นคง* วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. สืบค้นจาก <https://so05.tcithaijo.org/index.php/ratthapirak/issue/view/15557>

พงษ์ วิเศษสังข์. (2562). ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจให้นักศึกษาเข้าศึกษาต่อในสาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์. *มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.*

ศรีบวช เอี่ยมวัฒน์. (2561). แนวโน้มของ Disruptive Technology และความเป็นไปได้ของรูปแบบธุรกิจอนาคตของเครื่องถ่ายเอกสารในประเทศไทย. *มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.*

หนึ่งหทัย ขอผลกลาง. (2545). แนวโน้มของการพัฒนาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในประเทศไทย. *จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*

อรอุมา เจริญสุข. (2564). บทเรียนด้านการผลิตบัณฑิตหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในยุคดิจิทัล. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

อวยพร พานิช. (2562). ทิศทางวิชาชีพ แนวโน้มของหลักสูตรการโฆษณา การประชาสัมพันธ์และความคาดหวังในการศึกษาต่อหลักสูตรนิเทศศาสตร์ยุคพลิกผัน. *มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, กรุงเทพฯ.*

เอกณรงค์ วรสีหะ. (2544). ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของผู้ประกอบการสายสื่อสารมวลชนที่มีต่อบัณฑิตนิเทศศาสตร์. *มหาวิทยาลัยศรีปทุม, กรุงเทพฯ.*